

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj 03 0 K 020001 21 Kž 4
Sarajevo, 18.02.2021. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Pavlović Slavka kao predsjednika vijeća, Dodik mr Božidarke i Begić Jasmine kao članova vijeća, uz učešće Roić Živane kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Z.O. i D.B., zbog krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 342. stav 2. u vezi sa krivičnim djelom Računalna prijevarama iz člana 395. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbama branitelja optuženih Z.O. i D.B., izjavljenim protiv rješenja Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 020001 21 Kv 4 od 29.01.2021. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 18.02.2021.godine, donio je sljedeće:

R J E Š E N J E

Žalbe branitelja optuženih Z.O. i D.B., izjavljene protiv rješenja Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 020001 21 Kv 4 od 29.01.2021. godine, odbijaju se kao neosnovane.

O b r a z l o ž e n j e

Rješenjem Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 020001 21 Kv 4 od 29.01.2021. godine prema optuženim Z.O. i D.B., protiv kojih se vodi krivični postupak zbog krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 342. stav 2. u vezi sa krivičnim djelom Računalna prijevarama iz člana 395. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), produžen je pritvor za 2 (dva) mjeseca, koji im po tom rješenju može trajati najduže do 29.03.2021. godine ili do nove odluke suda. Pritvor je optuženim produžen iz osnova člana 146. stav 1. tačka a) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH).

Protiv tog rješenja žalbe su izjavili branitelji optuženih i to za optuženog Z.O., advokat R.T. iz T., zbog bitne povrede odredbe krivičnog postupka i pogrešno ili nepotpuno utvđenog činjeničnog stanja, sa prijedlogom da se žalba uvaži, pobijano rješenje ukinu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje, a iz istih žalbenih osnova žalbu je izjavio i branitelj optuženog D.B., advokat T.E. iz S., sa prijedlogom da se uvažavanjem žalbe pobijano rješenje ukinu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje, ili da se pobijano rješenje preinači tako što će se ovom optuženom ukinuti pritvor i odrediti mjere zabrane.

Ovaj sud je ispitao pobijano rješenje u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 321. u vezi sa članom 338. ZKP FBiH, nakon čega je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Osporavajući prvostepeno rješenje zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, branitelj optuženog D.B. žalbom ukazuje da je prekršena odredba člana 145. ZKP FBiH, prema kojoj je tužitelj dužan sudu podnijeti obrazložen prijedlog za produženje pritvora najkasnije pet dana prije isteka roka iz rješenja o pritvoru, ali da to u konkretnom slučaju nije učinjeno, odnosno, da uopće nije podnesen prijedlog tužitelja za produženje pritvora, pa je zbog toga, po stanovištu žalbe, pobijano rješenje nezakonito.

Branitelj optuženog Z.O. žalbom ukazuje da je povrijeđeno pravo na odbranu ovog optuženog i učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH, jer sud nije održao ročište na kojem bi se odbrana izjasnila u odnosu na postojanje pritvorskih razloga, „ovo tim prije jer nije ni bilo prijedloga tužilaštva za produženje pritvora...“, niti se tužiteljstvo očitovalo o „trenutnom stanju pritvorskih razloga“, tako da je od zadnjeg usmenog izjašnjenja stranaka o pritvorskim razlozima proteklo šest mjeseci.

Ovi žalbeni navodi nisu osnovani.

Naime, u konkretnom slučaju, radi se o postupku redovne kontrole opravdanosti pritvora u smislu člana 151. stav 1. ZKP FBiH, koju vrši sud po isteku svaka dva mjeseca od dana donošenja posljednjeg rješenja o pritvoru. Dakle, ne radi se o donošenju sudske odluke povodom prijedloga tužitelja, kada se održava ročište radi kontradiktornog raspravljanja o tom prijedlogu, nego sud po službenoj dužnosti ispituje da li i dalje postoje razlozi za produženje pritvora prema optuženom i odluku donosi u nejavnoj sjednici, a optuženi i njegov branitelj, imaju mogućnost da takvu odluku suda pobijaju žalbom. Kako se dakle ne radi o procesnoj situaciji u kojoj je primjenjiva odredba člana 145. ZKP FBiH, nije prihvatljiv žalbeni navod branitelja optuženog D.B. da je ta odredba prekršena. Iz istih razloga, u ovoj procesnoj situaciji nije ni moglo biti povrijeđeno pravo na odbranu optuženog Z.O., odnosno, nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH, pa je neprihvatljiv suprotan žalbeni prigovor branitelja tog optuženog.

Osporavajući postojanje osnovane sumnje kao općeg uvjeta za pritvor, branitelj optuženog O.Z. u žalbi navodi da tužiteljstvo nije sudu prezentiralo niti jedan konkretan dokaz, a niti na takav dokaz ukazuje dosadašnji tok glavnog pretresa, uključujući i iskaz svjedokinje D.S., da je ovaj optuženi bio član grupe za organizirani kriminal u smislu člana 342. stav 2. KZ FBiH koje mu se stavlja na teret i da je to u domenu pretpostavke. Dalje navodi da samo mišljenje vještaka M.S., koji je naveo da je barem jedna osoba imala daljinsku kontrolu putem računarske mreže nad svakim bankomatom tokom podizanja novca, ne može biti takve težine da upućuje na osnovnu sumnju da je optuženi bio član bilo kakve organizirane grupe. Dalje navodi da se postavlja pitanje ko su drugi članovi ove grupe, gdje su oni, zašto nisu uhapšeni i optuženi, koji su njihovi generalijski podaci, te ko je organizator „kriminalne skupine“, pa ukazuje da nema dokaza da te osobe postoje. Također navodi da „upitnost vjerodostojnosti činjeničnog opisa krivičnog djela kako je navedeno u optužnici“ u dijelu u kojem se navodi da je osim optuženih još jedna

osoba učestvovala u izvršenju krivičnog djela na području Unsko-sanskog kantona, potvrđuje „nesporna činjenica“ da prisustvo treće osobe ne proizilazi iz iskaza svjedoka K.A. koji je prijavio dvije osobe kod bankomata, niti policajci koji su izlaskom na lice mjesta zatekli samo dvije osobe, niti je treća osoba locirana video nadzorom, a ni iz iskaza svjedoka S.F., specijaliste za kompjutersku kriminalistiku, ne proizilazi da je neka treća osoba morala biti uključena u preuzimanje novca sa bankomata. Smatra da pobijano rješenje nema razloga o odlučnim činjenicama iz kojih bi proizilazila osnovana sumnja da je njegov branjenik učinio krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 342. stav 2. KZ FBiH, pa da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Nisu osnovani ovi žalbeni prigovori.

Ovaj sud prije svega zapaža da su navedeni žalbeni prigovori usmjereni na osporavanje osnovane sumnje u odnosu na krivičnopravne radnje učinjene na području Unsko-sanskog kantona, pri čemu branitelj zanemaruje razloge pobijanog rješenja koji se odnose na postojanje osnovane sumnje da su radnje koje su članovi grupe za organizirani kriminal (među kojima i optuženi Z.O. i D.B.) poduzimali na širem području, vršeci organizirane i sistemske napade na zaštićene računarske programe i podatke S. B. d.d. BiH, čime je u konačnici preuzeta daljinska kontrola nad radom 24 bankomata na području FBiH, tako da se putem izdavanja naredbe bankomatima za isplatu novca, preuzima novac sa istih, pa su na tim bankomatima, postupajući na opisani način, a kako se osnovano sumnja, podigli novac u ukupnom iznosu od KM. Pri izvođenju takvog zaključka, prvostepeni sud je u pobijanom rješenju dao konkretne razloge, pozivajući se, između ostalog, na nalaz i mišljenje vještaka informacijsko-komunikacijske struke M.S. od godine, iz kojeg proizilazi da je ovaj vještak iz dostavljenog materijala utvrdio da je neovlašteno podizanje novca sa svih bankomata u periodu od ... sati dana godine do ... sati dana godine, izvršeno na isti način i u suradnji sa više osoba, od kojih je barem jedna osoba imala daljinsku kontrolu putem računarske mreže nad svakim od bankomata tokom podizanja novca, da je putem te kontrole mogla izdavati komandu ladici za novac da izdaje novčanice bez znanja i saglasnosti procesnog centra, koji bi morao odobriti sve transakcije, te da je ta osoba bila u koordinaciji sa osobama koje su preuzimale novac koji su bankomati izdavali, što je rezultiralo time da su osumnjičeni, kako se to osnovano sumnja, zajedno sa ostalim članovima grupe, podigli novčani iznos od ukupno KM. Slijedom toga, okolnost da iz iskaza svjedoka K.A., te iz iskaza policajaca koji su izašli na lice mjesta, niti iz video nadzora, ne proizilazi da su kod bankomata bile tri osobe, ne dovodi u pitanje pravilnost prethodno navedenog zaključka suda. Dalje, neprihvatljiv je i žalbeni navod da iz iskaza svjedoka S.F., specijaliste za kompjutersku kriminalistiku, ne proizilazi da je neka treća osoba morala biti uključena u preuzimanje novca sa bankomata, jer prema navodima tog iskaza sadržanim u obrazloženju pobijanog rješenja, isti se nije ni izjašnjavao u tom pravcu, nego o instalaciji malicioznog koda, a takvi navodi se žalbom branitelja ne osporavaju. Pravilnost zaključka prvostepenog suda o postojanju osnovane sumnje da je i optuženi Z.O. djelovao kao pripadnik grupe za organizirani kriminal u smislu člana 342. stav 2. KZ FBiH, nije dovedena u pitanje niti žalbenim navodima da se ne zna ko je organizator, odnosno, ostali članovi grupe, obzirom da utvrđivanje identiteta tih osoba nije uvjet postojanja predmetnog krivičnog djela.

Obzirom na razloge date u obrazloženju pobijanog rješenja, koji se žalbom branitelja ne osporavaju, a koji su, i po ocjeni ovog suda, dovoljni za zaključak o postojanju osnovane sumnje da su optuženi u konkretnom slučaju postupali kao članovi grupe za organizirani kriminal u smislu člana 342. stav 2. KZ FBiH, neprihvatljiv je i žalbeni navod branitelja optuženog Z.O. da pobijano rješenje ne sadrži razloge o tim odlučnim činjenicama i da je na taj način učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Branitelj optuženog D.B. osporava postojanje općeg uvjeta za produženje pritvora tako što prvo interpretira iskaz svjedokinje D.S. sa glavnog pretresa koji je u suštini svodi na to da svjedokinja nije bila prisutna kod brojanja novca iz kasete sa bankomata, te da je izjavila da je do manjka novca moglo doći u bilo kojem momentu prije zadnjeg fizičkog brojanja novca tako da ne zna ko je i kada otuđio novac sa bankomata ATM Dalje u žalbi navodi da je prilikom obrazlaganja osnovane sumnje u pobijanom rješenju navedeno da taj opći uvjet za pritvor proizlazi iz iskaza svjedoka kao i ostalih dokaza dostavljenih uz optužnicu, a da se njegovog branjenika dotiču samo iskazi koje su dali svjedoci A. K. i A.M., da iz nalaza vještaka S.M. proizlazi da je koordinacija i podizanje novca sa navedenih bankomata uključivalo ubacivanje određenih, u nalazu i optužnici navedenih, bankovnih kartica u bankomate, a da te kartice prilikom oduzimanja predmeta od optuženih B.D. i Z.O. kod njih nisu pronađene, pa da se postavlja pitanje kako taj nalaz povezuje optužene sa izvršenjem krivičnog djela za koje se terete, kada kod njih nisu pronađena sredstva za izvršenje tog krivičnog djela. Također ukazuje da je iz iskaza svjedoka A.O. vidljivo da je bez naredbe Kantonalnog suda ili Kantonalnog tužiteljstva u B. izvršeno pražnjenje bankomata od strane zaštitara, odnosno da je to vjerojatno učinjeno po nalogu banke, te da “nije navedeno ni kada je tačno, koliko je novca ispražnjeno, da li je pražnjenje obavljeno po proceduri i ako jeste čijoj, te tužilaštvo nije ni pokušalo utvrditi da li je slučajno nestanak novca nastupio u ovom momentu“, zatim navodi da su bankomati ispražnjeni bez prisustva ovlaštenih službenih osoba, da nisu bili “fizički obezbjeđeni” pa su im mogle prilaziti i nepoznate osobe.

Ovi žalbeni prigovori nisu osnovani.

Kada je u pitanju iskaz svjedokinje D.S. na koji branitelj žalbom ukazuje, ovaj sud zapaža da je ista, kao direktorica poslovnice L.. S. d.d. S., svjedočila o svojim saznanjima u vezi sa utvrđivanjem manjka u bankomatu ATM ... koji se nalazi u TC B. u L., a za koji je zadužena ta poslovnica. Međutim, optuženom D.B. stavljaju se na teret krivičnopravne radnje učinjene u B., odnosno, da je sa saučesnicima (Z.O. i T.I.), sa bankomata S. d.d. S. koji se nalazi u B., neovlašteno podigao novac u ukupnom iznosu od ... KM. Kako žalbom nije dovedeno u vezu svjedočenje svjedokinje D.S. sa krivičnopravnim radnjama koje se stavljaju na teret optuženom D.B., takvi žalbeni navodi, usljed paušalnosti, nisu ni mogli biti ispitani. Na isti način se ocjenjuju i žalbeni navodi branitelja ovog optuženog da je iz iskaza svjedoka A.O. vidljivo da je pražnjenje bankomata od strane zaštitara izvršeno bez naredbe Kantonalnog suda ili Kantonalnog tužiteljstva u B., odnosno da je to vjerojatno učinjeno po nalogu banke, te da također nije navedeno ni ... „kada je tačno, koliko je novca ispražnjeno, da li je pražnjenje obavljeno po proceduri i ako jeste čijoj, te tužilaštvo nije ni pokušalo utvrditi da li je slučajno nestanak novca nastupio u ovom momentu“, da su bankomati ispražnjeni bez prisustva ovlaštenih službenih osoba, da nisu bili “fizički obezbjeđeni” pa su im mogle prilaziti i nepoznate osobe. Ovo zbog toga jer

je u optužnici za svaku krivičnopravnu radnju koju su poduzimali optuženi, pa tako i optuženi D.B., precizno navedeno koju količinu novca su tom radnjom neovlašteno podigli, dok branitelj, s druge strane, u žalbi ne iznosi nikakve argumente kojima bi potkrijepio navode da je do nestanka novca moglo doći na neki drugi način, osim djelatnošću optuženih, pa se ni takvi navodi, usljed paušalnosti, nisu mogli ispitati. Pored toga, žalbom se ne konkretizira od kakvog je utjecaja na pravilnost pobijanog rješenja okolnost da je pražnjenje bankomata, kako se navodi u žalbi, „vjerovatno učinjeno po nalogu banke.“

Neprihvatljiv je i žalbeni navod kojim branitelj ukazuje da se zaključak o osnovanoj sumnji na strani optuženih ne može temeljiti na iskazima dva svjedoka, odnosno, navod da se optuženog D.B., „dotiču” samo iskazi koje su dali svjedoci K.A. i M.A. Ovo stoga što za izvođenje zaključka o postojanju općeg uvjeta za pritvor, kao i o dokazanosti bilo koje druge odlučne činjenice, nije bitan broj iskaza na koje se sud poziva u svojoj odluci, nego njihova vjerodostojnost.

Nadalje, okolnost da kod optuženog D.B. nisu pronađene bankovne kartice brojeva koji su naznačeni u nalazu i mišljenju vještaka M.S., odnosno, brojeva koji su navedeni u preambuli optužnice, ne isključuje postojanje osnovane sumnje da je optuženi učinio krivična djela za koja se tereti, niti ta okolnost dovodi u pitanje nalaz i mišljenje pomenutog vještaka. Naime, branitelj zanemaruje da je prvostepeni sud u obrazloženju pobijanog rješenja dao razloge za zaključak o postojanju općeg uvjeta za pritvor u odnosu na ovog optuženog, koji se, između ostalog, odnose i na to da je isti, skupa sa optuženim Z.O. zatečen od strane djelatnika policije na mjestu učinjenja krivičnog djela (bankomat S. d.d. S.koji se nalazi u B.), kojom prilikom je kod istih pronađen i oduzet novac neovlašteno podignut sa tog bankomata, te da je i na snimku video kamere zabilježeno podizanje novca od strane optuženog D.B. koji je potom stavio u torbu (što se žalbom uopće ne osporava), a to i po ocjeni ovog suda opravdava prethodno pomenuti zaključak prvostepenog suda.

Dalje branitelj optuženog B.D. u žalbi ističe da se prvostepeni sud u pobijanom rješenju nije pozvao na iskaz svjedoka P.S. u kojem je isti naveo da je ono što povezuje njegovog branjenika, te optuženog Z.O. i druge osobe, jedino modus operandi koji nije obrazložen “niti u iskazu svjedoka niti u samoj optužnici“, da je na svim bankomatima tokom uviđaja pronađena “neka providna smjesa” osim na bankomatu u B., zatim da je Kantonalni sud u B. u svojoj odluci o određivanju pritvora odbio sve druge razloge za pritvor i istakao da nisu ponuđeni dokazi koji ukazuju na povezanost B.D. i Z.O. s drugim osobama navedenim u optužnici, da se ovdje radi o nekoj imaginarnoj grupi poznatoj samo tužiteljstvu, da u konkretnom slučaju nije „ponuđena pravosnažna presuda kojom je utvrđeno postojanje grupe, kao i hijerarhija unutar same grupe, te kakvu je ulogu unutar iste imao ovdje optuženi pritvorenik D.B., a ne postoji ni potvrđena optužnica protiv navedene tzv. organizovane grupe“. Također navodi da grupu ljudi u smislu predmetnog krivičnog djela čine najmanje tri osobe, a da se u konkretnom optuženju navode dvije osobe koje je tužiteljstvo po samo njima znanim razlozima pretvorilo u grupu ljudi formiranu radi neposrednog izvršenja kaznenih djela, da iz iskaza optuženih proizlazi da druge članove grupe ne poznaju, te da sve to ukazuje da optuženi nisu pripadnici nikakve grupe.

Ni ovi žalbeni navodi nisu osnovani.

Prije svega, žalbeni navod da se prvostepeni sud u pobijanom rješenju nije pozvao na iskaz svjedoka P.S. koji je naveo da je ono što povezuje njegovog branjenika, te optuženog Z.O. i druge osobe jedino modus operandi, nema značaj koji mu se nastoji dati žalbom. Ovo stoga što dokazi na koje se pozvao prvostepeni sud, o čemu je i prethodno bilo riječi i po ocjeni ovog suda opravdavaju zaključak da opći uvjet za pritvor u odnosu na optužene i dalje postoji, pa suprotni žalbeni navodi nisu prihvatljivi. Žalbeni navod da je na svim bankomatima tokom uviđaja pronađena "neka providna smjesa" osim na bankomatu u B., branitelj također ne dovodi u vezu sa razlozima pobijanog rješenja, odnosno, ne daje argumente kojima bi se, zbog navedene okolnosti, doveli u pitanje razlozi prvostepenog suda na kojima je zasnovan zaključak o postojanju općeg uvjeta za pritvor prema njegovom branjeniku. Dalje, kada je u pitanju žalbeni navod da je Kantonalni sud u B. u svojoj odluci o određivanju pritvora odbio sve druge razloge za pritvor i istakao da nisu ponuđeni dokazi koji ukazuju na povezanost D.B i O.Z. s drugim osobama navedenim u optužnici, ovaj sud nalazi da je isti bespredmetan, budući da se njime ne dovodi u pitanje pobijano rješenje, nego se ukazuje na posve drugu odluku suda, pri čemu se i ne argumentira zbog čega bi ta odluka bila relevantna u konkretnom slučaju. Nije prihvatljiv ni žalbeni navod da se ovdje radi o nekoj imaginarnoj grupi koja je poznata samo tužiteljstvu, odnosno žalbeni stav prema kojem je za zaključak o osnovanoj sumnji o postojanju grupe, njene hijerarhije i uloge optuženih u toj grupi, potrebno ponuditi pravomoćnu presudu ili potvrđenu optužnicu. Nasuprot tome, za takav zaključak je potrebno dati razloge iz kojih proizilazi osnovana sumnja da se radi o grupi za organizirani kriminal i da su optuženi pripadnici te grupe u smislu člana 2. stav 21. KZ FBiH, a upravo na taj način je postupio prvostepeni sud, dajući takve razloge na str. 12-14 obrazloženja pobijanog rješenja. S tim u vezi, ovaj sud podsjeća da se optuženi D. B. i O.Z. dovode u vezu sa trećom osobom kao članom grupe za organizirani kriminal, jer to proizilazi iz nalaza vještaka M.S. u dijelu u kojem je istakao da je „barem jedna osoba imala daljinsku kontrolu putem računarske mreže nad svakim bankomatom tokom podizanja novca“, o čemu je i ranije bilo riječi, u vezi sa sličnim žalbenim navodima branitelja optuženog O.Z.

Branitelj optuženog O.Z. ne osporava zaključak prvostepenog suda da u odnosu na tog optuženog i dalje postoji posebni pritvorski razlog iz člana 146. stav 1. tačka a) ZKP FBiH.

Branitelj optuženog D.B., osporavajući taj pritvorski razlog u žalbi prvenstveno navodi je prvostepeni sud cijenio da su optuženi strani državljani, ali da ZKP FBiH niti jednom odredbom ne razdvaja državljane BiH i strane državljane, pa postavlja pitanje da li ovaj stav suda znači da se mjera pritvora ne bi izrekla da su optuženi državljani BiH, iz čega zaključuje da je njegov branjenik diskriminiran. Dalje navodi da „nije istina“ da je nepoznato posljednje boravište ovog optuženog, budući da iz dokaza u spisu proizilazi da je „prenoćio u hotelu M., S. ..., K.“, što je njegovo posljednje poznato boravište, pa s tim u vezi ukazuje na odredbu člana 140. ZKP FBiH koja „jasno određuje boravište kao mjesto boravka na teritoriji BiH i ne zahtijeva da osoba ima i prebivalište u BiH“.

Ovi žalbeni navodi nisu osnovani.

Pritvor se, prema odredbi člana 146. stav 1. tačka a) ZKP FBiH, osumnjičenoj, odnosno optuženoj osobi može odrediti ili produžiti ako se krije ili ako postoje druge okolnosti koje ukazuju na opasnost od bjekstva, pri čemu jedna od relevantnih okolnosti može biti i to da li osoba za koju se osnovano sumnja da je učinila određeno krivično djelo, ima državljanstvo druge države. Međutim, to ne znači da se pritvor po ovom zakonskom osnovu ne bi odredio prema osobi koja je državljanin BiH, ukoliko postoje okolnosti koje ukazuju na opasnost od njenog sakrivanja ili bjekstva, pa se u konkretnom slučaju ne radi o diskriminaciji po osnovi državljanstva, kako to branitelj žalbom neopravdano ukazuje. Osim toga, pritvor iz ovog zakonskog osnova optuženom D.B. nije produžen isključivo zbog činjenice da je strani državljanin, nego i zbog drugih razloga na koje se pozvao prvostepeni sud, a o kojima će u nastavku biti više riječi.

Što se tiče žalbene tvrdnje da „nije istina“ da je nepoznato posljednje boravište ovog optuženog, jer je „prenoćio u hotelu M., S. ..., K.“, ovaj sud zapaža da je ona potpuno izvan konteksta argumentacije koju je dao prvostepeni sud. Naime, pobijano rješenje uopće ne sadrži konstataciju da je nepoznato posljednje boravište optuženog D.B., nego je navedeno da optuženi nemaju prijavljeno prebivalište ili boravište u BiH, što se žalbom ne osporava. Stoga ni ovaj žalbeni navod ne dovodi u pitanje pravilnost pobijanog rješenja.

Potom branitelj optuženog D.B. ukazuje da „u pobijanom rješenju nigdje nisu navedeni dokazi od strane tužilaštva, pa ni suda, kojima bi se dokazalo da postoji opasnost od bjekstva, osim navoda da se radi o stranim državljanima“. Međutim, odmah potom u žalbi navodi da su „dokazi i navodi iz pobijanog rješenja nerelevantni, jer se radi samo o navodima i dokazima koji se tek trebaju izvesti na glavnom ročištu“, pa je jasno da ovaj žalbeni prigovor eliminiira prethodno navedeni, dok žalbeni stav prema kojem se odluka o pritvoru mora temeljiti na dokazima izvedenim na glavnom pretresu, ničim nije argumentiran, pa se usljed paušalnosti ne može ni ispitati.

Neprihvatljiv je i žalbeni navod branitelja da ovakav stav suda (o postojanju opasnosti od bjekstva) predstavlja sumnju u postojeće državne organe kao što je Granična policija, SIPA, OSA i drugi organi, odnosno u službene osobe koje rade u tim organima. Naime, ovakvo žalbeno rezonovanje je zasnovano na nerazumijevanju smisla odredbe člana 146. stav 1. tačka a) ZKP FBiH, jer da je ono prihvatljivo, navedena zakonska odredba ne bi imala svrhu svog postojanja.

Žalbeni navod da bi se ovdje trebao primijeniti institut in dubio pro reo „a sve iz razloga poštivanja svih prava pritvorenih ali ne osuđenih osoba“ je nerazumljiv, pa se kao takav nije ni mogao ispitati, dok je neprihvatljiv žalbeni stav da „postupajuće vijeće kao da je zaboravilo da se ovdje radi o optuženim a ne osuđenim osobama i da su iste do pravosnažnosti presude nevine dok se ne dokaže suprotno“. Ovo stoga što u pobijanom rješenju nisu ni izvedeni zaključci o apsolutnoj dokazanosti relevantnih činjenica i okolnosti, nego su oni izvedeni u nivou postojanja osnovane sumnje, zbog čega nije došlo do povrede principa pretpostavke nevinosti na što se žalbom neosnovano ukazuje.

Branitelj optuženog D.B. žalbom dalje ukazuje da je sud u ovom dijelu pobijanog rješenja cijenio „apstraktno određene faktore kao što je postojanje namjere optuženog za odlazak u druge zemlje bez namjere zadržavanja u BiH“, ali da je takvu namjeru „nemoguće

ocjeniti“, jer čak i ako bi ona postojala, to ne predstavlja razlog za produženje pritvora, nego je to moguće „tek ukoliko bi optuženi pokušao sa realizacijom izlaska ili bijega“. Smatra da okolnosti da je optuženi strani državljanin, te način izvršenja i težina krivičnog djela za koje se tereti, nisu dovoljne za produženje pritvora zbog opasnosti od bjekstva.

Ni ovi žalbeni navodi nisu osnovani.

Naime, prvostepeni sud je pri ocjeni postojanja opasnosti od bjekstva optuženih, imao u vidu da su oni strani državljanin (jer posjeduju pasoše U.), da su sa još jednom nepoznatom osobom ušli u BiH dana ... godine, da nemaju prijavljeno prebivalište ili boravište u BiH, da nemaju zaposlenje, niti srodnike u BiH, niti bilo šta što bi ih vezalo za ovu zemlju i njene prostore, te da su prema vlastitim tvrdnjama bili samo u tranzitu. Također je sud cijenio da zbog okolnosti da je za krivično djelo za koje su osnovano sumnjivi propisana zatvorska kazna u dužem trajanju, optuženi imaju motiv da se što prije udalje sa ovih prostora, pa je izveo zaključak da postoje okolnosti koje ukazuju na opasnost od njihovog bjekstva ukoliko bi se našli na slobodi, odnosno, da postoje razlozi za produženje pritvora prema njima iz osnova člana 146. stav 1. tačka a) ZKP FBiH. Iz navedenog slijedi da ovaj zaključak prvostepenog suda nije ni zasnovan isključivo na činjenici da su optuženi strani državljanin, odnosno, na ocjeni načina učinjenja i težine krivičnog djela za koje se terete, pa suprotni žalbeni navodi ne stoje. Dalje, netačan je žalbeni navod da je određivanje, odnosno produženje pritvora iz člana 146. stav 1. tačka a) ZKP FBiH moguće „tek ukoliko bi optuženi pokušao sa realizacijom izlaska ili bijega“, jer to iz pomenute zakonske odredbe ne proizilazi. Naime, pritvor po tom zakonskom osnovu se može odrediti, odnosno produžiti ako se osumnjičeni/optuženi krije ili ako postoje druge okolnosti koje ukazuju na opasnost od bjekstva, a upravo takve okolnosti je u konkretnom slučaju prvostepeni sud i utvrdio pri čemu se nije ni bavio utvrđivanjem namjere optuženih da pobjegnu.

Naposlijetku, paušalan je, a time i neprihvatljiv žalbeni navod branitelja optuženog D.B. da bi se prema optuženom umjesto pritvora mogle odrediti alternativne mjere zabrane i tako osigurati uspješno vođenje i okončanje ovog krivičnog postupka.

Naime, prvostepeni sud je u obrazloženju pobijanog rješenja iznio konkretne razloge za svoj zaključak da se izricanjem neke od blažih mjera ne bi mogla ostvariti svrha pritvora, odnosno, otkloniti opasnost od bjekstva optuženih, ali ti razlozi se žalbom branitelja optuženog D.B uopće ne osporavaju. Stoga se njihova pravilnost nije ni mogla ispitati samo na osnovu neargumentirane žalbene tvrdnje da bi se svrha pritvora prema optuženom mogla postići izricanjem mjera zabrane.

Slijedom navedenog, ovaj sud je odlučio kao u izreci rješenja na osnovu člana 337. stav 3. ZKP FBiH.

Zapisničar
Roić Živana,s.r.

Predsjednik vijeća
Pavlović Slavko,s.r.